

کندوکاو شایستگی‌های معلمان

مجتبی دهدار^۱، اسماعیل ارباب^۲، محمد روشن رای^۳، علی لشکری^۴

۱- دکتری برنامه ریزی درسی و مدرس دانشگاه فرهنگیان ایران‌شهر

۲- دانشجوی کارشناسی آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان ایران‌شهر

۳- دانشجوی کارشناسی آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان ایران‌شهر

۴- دانشجوی کارشناسی آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان ایران‌شهر

چکیده

معلمان و مربیان امر تعلیم و تربیت روح هر نظام آموزشی محسوب می‌شوند و بقا و پایداری هر نظامی به عوامل متعدد اجتماعی، فرهنگی، آموزشی و ... بستگی دارد. اما در این میان نظام آموزشی نقش پررنگ‌تری را ایفا می‌کند و جایگاه معلم در این میان از همه بیشتر است، لذا می‌طلبید در جهت توجه به مؤلفه‌های صلاحیت و شایستگی‌های عمومی و حرفه‌ای معلمان توجه بیشتر شود، چراکه بین مطلوب بودن کار معلم و تربیت و آموزش دانش‌آموزان که همان پرچم‌دار نسل آینده می‌باشند رابطه مستقیمی وجود دارد. مقاله حاضر با بررسی متون تحقیقی و پژوهشی صاحب‌نظران در این زمینه و ارائه نظریات آنان و توجه به شایستگی‌های معلمان در سند تحول بنیادین و سند چشم‌انداز آموزش و پرورش تبیین کند. در این مقاله ابتدا ابعاد متفاوت شایستگی‌های معلمان مورد بررسی قرار می‌گیرد و در ادامه نتایج حاصل از تحقیقات تعدادی از پژوهشگران در زمینه صلاحیت‌ها و شایستگی‌های معلمان و مربیان مورد ارزیابی قرار می‌گیرد تا کارگزاران اصلی تعلیم و تربیت به‌طور صریح با ملاک‌های شایستگی خود آشنا و آن‌ها را به‌کارگیرند و به تربیت کودکان، نوجوانان، جوانان و محصلان همت گمارند و اگر در هر نظام آموزشی به شایستگی‌های معلمان توجه کافی بشود به پیشرفته‌ای چشمگیر در زمینه‌ها و ابعاد متفاوت دست خواهد یافت و جامعه ایدئال شکل خواهد گرفت.

کلمات کلیدی: شایستگی‌های معلمان، معلمان اثربخش، شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان اثربخش.

مقدمه

یکی از مفاهیم کلیدی در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، مفهوم شایستگی است. در سند تحول بنیادین به برخورداری و ارتقای صلاحیت و مهارت‌های حرفه‌ای معلمان توجه و تأکید فراوانی شده است و با این حال یکی از مسایل موجوده در این رابطه فقدان نظام سازمان یافته‌ای جهت بررسی، شناخت و سنجش صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان می‌باشد. معلم یکی از خدمتگذاران اصلی تعلیم و تربیت و یکی از وجودی‌ترین نیروهای کارآمد برای هر کشوری محسوب می‌شود و به تعبیر دیگر روح نظام آموزشی هر کشوری است و با زحمات و تلاش‌های متفکرانه و خردمندانه اوست که هدف‌های نظام آموزشی هر کشور

محقق می‌شود و همبستگی مثبت و رابطه مستقیمی بین کیفیت کار معلم و پیشرفت تحصیلی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان در آموزشگاه وجود دارد. در این میان معلم با تمام ویژگی‌های شخصیتی، حرفه‌ای و تربیتی اش تاثیر زیادی بر فرایند یاددهی و یادگیری دارد. برآستی شایستگی‌های حرفه‌ای یکی معلم کدامند؟
میدل معتقد است برخورداری از دانش و مهارت‌های مختلف به نام شایستگی یا صلاحیت معلمان آورده می‌شود.